

ترک طولانی مدت خانه و اثر آن بر حقوق زن

Photo: stockyimages/depositphotos.com

موسی برزین، وکیل خانه امن

سوال:

سلام!

من خانمی هستم ۷۳ ساله و دو فرزند دختر هم دارم که یکی ۳۱ سال دارد و دیگری هشت سال. شوهر من تقریباً هشت سال است که در خانه نیست. یعنی مدتی به دبی رفت و در آنجا کار کرد، پس از آن مدتی در تهران بود و بعدش هم رفت مشهد و آخر سر رفت ترکیه. یعنی در این هشت سال آخر روی هم رفته دو، سه ماهی بیشتر خانه نبوده است. من مجبور شده‌ام در خانه مادر شوهرم زندگی کنم چون توان پرداخت اجاره خانه را نداشتم.

شوهرم هر از چند گاهی مقداری پول برای ما می‌فرستد که آن هم کفاف هزینه‌ها را نمی‌کند. هر موقع هم به او اعتراض می‌کنم می‌گوید چه کار کنم؟ مجبورم بروم دنبال کار.

این رفتار ایشان مرا از خیلی نظرها دچار مشکل کرده است. من مجبور هستم کارهای مادر شوهرم را هم انجام بدهم چون در خانه او هستم. بچه‌هایم مرتب سراغ پدرشان را می‌گیرند و هر کسی در مدرسه و جاهای دیگر در مورد پدرشان می‌پرسد، چند روز ناراحت می‌شوند. خودم هم نمی‌دانم شغل او دقیقاً چیست. بعضی وقت‌ها می‌گوید در کار فرش است، بعضی وقت‌ها می‌گوید کارهای توریستی می‌کند....

خلاصه من در بد وضعیتی قرار گرفته‌ام. خانواده خودم هم هیچ اهمیتی نمی‌دهند و می‌گویند باید بسوزی و بسازی. فقط برادرم به ما پول می‌دهد. از لحاظ روحی و جسمی هم خیلی به هم ریخته‌ام. حتی خود مادر شوهرم می‌گوید پسر من به درد زندگی نمی‌خورد. واقعیتش مانده‌ام چه کار کنم. با مشورت با برخی دوستان فکر طلاق به ذهنم رسیده است چون دیگر بیشتر از این نمی‌توانم تحمل کنم. می‌خواستم در این مورد از شما راهنمایی بگیرم.

آیا اینکه شوهرم به خانه نمی‌آید دلیلی برای طلاق می‌شود؟

جواب:

سلام خانم محترم!

قبل از پاسخ حقوقی به سوال شما پیشنهاد می‌کنم حتماً از یک مشاور خانواده هم مشورت بگیرید، چون احساس می‌کنم در تصمیمتان تردید دارید. برای اینکه بخواهید طلاق بگیرید ابتدا باید تصمیمتان جدی باشد چون با شک و تردید اقدام کردن نتایج روانی و روحی خوبی نخواهد داشت.

اما از لحاظ حقوقی خدمتتان عرض شود که بند یک تبصره الحاقی به ماده ۳۱۱ قانون مدنی ترک زندگی خانوادگی از سوی زوج حداقل به مدت شش ماه متوالی یا ۹ ماه متناوب در مدت یک سال بدون عذر موجه را از مصادیق عسر و حرج دانسته است.

با توصیف شما به نظر می‌رسد شوهر شما در هر سال در مدت‌های مذکور در خانه نبوده است و به همین دلیل شما می‌توانید با استناد به عسر و حرج، تقاضای طلاق کنید.

برای تقاضای طلاق باید به دادگاه خانواده بروید و برای اثبات اینکه ایشان مدت‌هاست خانه را ترک کرده است، می‌توانید از افراد مطلع استشهادیه بگیرید و دختر بزرگتان را هم می‌توانید به عنوان شاهد معرفی کنید.

[عضو کانال تلگرام خانه امن بشوید.](#)

سوال:

در توضیح شما گفته شده که باید ترک خانه بدون عذر موجه باشد. شوهر من ادعا دارد برای خانواده کار می‌کند و بعضی وقت‌ها هم پول می‌فرستد. آیا به نظر شما اگر ایشان در دادگاه بگویند که من برای کار کردن مجبورم خانه را ترک کنم، قاضی به نفع من رای می‌دهد؟

جواب:

دادگاه قطعاً علت ترک خانه را بررسی خواهد کرد و شوهر شما هم می‌تواند از خود دفاع کند اما با توجه به اینکه ایشان مدتی طولانی اقدام به ترک خانه کرده و مبالغی که فرستاده نیز چندان قابل توجه نبوده است، احتمال اینکه دادگاه تقاضای شما را بپذیرد زیاد است.

در این مورد احکام متعددی صادر شده که برای نمونه بنده یک مورد را اینجا می‌نویسم تا اگر با مشکلی مواجه شدید، به آن استناد کنید:

به موجب دادنامه شماره ۷۹۱ مورخ ۳۲/۴/۲۸ صادره از شعبه ۰۳ دیوان عالی کشور، شعبه ۰۱۷۱ دادگاه خانواده تهران، با وجود اعتراف تلویحی و کیل زوج مبنی بر ترک خانه و زندگی به دلیل سوء اخلاق زوجه و همچنین نظریه داوران مبنی بر عدم حصول سازش، به دلیل پرداخت نفقه زوجه و فرزندانش به شرح فیش‌های ارائه شده که این نیز دلیلی بر ترک زندگی خانوادگی است، دعوی زن را مبنی بر تقاضای طلاق مردود اعلام و او را ملزم به تمکین از شوهر کرده است.

با اعتراض زوجه دادگاه تجدید نظر به موجب دادنامه ۵۵۳-۴۲/۱۱/۱۸، مفارقت جسمانی زن و شوهر را در مدتی طولانی از مصادیق «کالمطلقه بودن زوجه» دانسته و با احراز عسر و حرج زوجه، دادنامه بدوی را نقض کرده است.

دیوان عالی کشور نیز به موجب دادنامه فوق‌الاشعار، مفارقت جسمانی طولانی زوجین از یکدیگر را دلیل بر عسر و حرج زوجه در ادامه زندگی مشترک دانسته و دادنامه فرجام خواسته را تأیید و ابرام کرده است.

به موجب دادنامه شماره ۰۱-۸۲/۷/۰۸، شعبه ۷۳ دیوان عالی کشور، دادنامه مرجع تجدید نظر را که در تأیید دادنامه صادره از شعبه ۲۰۷۱ دادگاه خانواده صادر شده است، ابرام کرده است. تقاضای طلاق به عنوان عسر و حرج و به علت غیبت خواننده و عدم پرداخت نفقه در دادگاه بدوی مطرح و دادگاه با ارجاع امر به داوری و عدم حصول نتیجه در جهت اصلاح ذات‌البین و گواهی گواهان و نتیجه تحقیقات واحد مددکاری اجتماعی که مؤید اظهارات خواهان در خصوص ترک زندگی مشترک و عدم پرداخت نفقه است، گواهی عدم امکان سازش را در غیاب زوج صادر کرده است.

وکیل زوج با قبول غیبت زوج، دلیل غیبت را بده کاری و مطالبه طلبکاران و در نتیجه اضطراری و اجباری دانسته است. اعتراض وکیل در دادگاه تجدید نظر و دیوان عالی کشور مردود و در نهایت رأی دادگاه بدوی ابرام گردیده است.

بیشتر بخوانید:

[جایگاه قاضی مشاور زن در دعاوی مرتبط با خشونت خانگی](#)

[بدرفتاری با «همسر موقت» چه حکمی دارد؟](#)

[به بهانه‌های مختلف نمی‌گذارد بچه‌دار شویم](#)

سوال:

اگر دادگاه حکم طلاق بدهد، وضعیت بچه‌ها و هزینه‌های آنان چه می‌شود؟

جواب:

در مورد حضانت مشکلی وجود نخواهد داشت چون دختران بعد از ۹ سالگی از سن حضانت خارج می‌شوند و خودشان می‌توانند تصمیم بگیرند با چه کسی زندگی کنند. دختر هشت ساله شما هم احتمالاً چند ماه دیگر به ۹ سال قمری خواهد رسید.

در مورد هزینه‌ها به هر حال پدر بچه‌ها مسئول پرداخت نفقه آنان خواهد بود.